

Становище

от: Проф. Светозар Бенчев

относно: Конкурс за Доцент по 8.2 Изобразително изкуство по „Графика“ и „Композиция“ за нуждите на кат. „Графика“

с кандидат: ас. д-р. Васил Колев

На обявения в „Държавен вестник“ Брой 15 от 19.02.21 г. конкурс за един редовен доцент по 8.2 Изобразително изкуство /по „Графика“ и „Композиция“ за нуждите на кат. „Графика“/, се е явил кандидатът ас. д-р. Васил Колев.

Разглеждайки неговата творческа биография прави впечатление голямата професионална активност, съпроводена с такава в Националната художествена академия. Носител на редица престижни награди от международни и национални форуми, Васил Колев се очертава като едно от значимите имена на млади творци в българската графика. Не цитирам конкретни изяви, тъй като всички членове на уважаемото жури имат дългия списък с творчески изяви пред себе си.

Разглеждайки хабилитационния труд, не мога да не обърна внимание на съпровождащия текст. Напълно споделям идеите и константациите изложени в концепцията на кандидата. Прави впечатление интелигентния начин на изразяване и поднасяне на принципите, в които автора вярва.

Те са в синхрон с въздействието на предложените в хабилитационния труд творби. Личи, както владее на класическите графични изразни средства и професионална подготовка, така и съвременния поглед на човек от 21-ви век, наясно с използването на новите технологични възможности.

Представените в хабилитационния труд цикли са два: Цикъл „Проникване – Моите къщи“ и цикъл „Крадец на гласове“ .

Цикъл „Проникване – Моите къщи“

Фронтален поглед към стари олющени фасади, пропити с пластове време и неговите следи, лишени от човешко присъствие, но живи, със спомена за обитавалите ги и в очакване на нови обитатели – това е първоначалното впечатление от цикъла. Авторът отива по-далеч с вложеното послание „В тези матрици съм се опитал да „запечатам“ невидимия момент на опразване – своеобразен вакуум, който е метафора на НИЩОТО, с което всеки от нас се е срещал или предстои да се срещне. Неизбежно е маркирана и меланхолията на Венеция.“

Строгите линии подобно на рисунка на архитект, внушават известна документалност, сякаш тези къщи са наистина съществуващи. В тях се е случвало и предстои да се случва нещо, те носят белезите и очакването за това.

Неволно се сещам за режисьора – перфекционист Стенли Кубрик, който е изисквал предварителни фронтални снимки на всички сгради по улиците, където възнамерява да снима, от ляво и отдясно, за да поготви идеалният мизансцен.

Усещането ми е, че се движа с гондола и съм заобиколен от двете страни с тези фасади, които не са атрактивно туристически, пълни с любопитни детайли, а някак обобщени, потънали в безвремие. Фасади на обитавани някога къщи, не само във Венеция, а къщи въобще – някъде където нашето въображение ни насочва.

Комбинацията от строга архитектурна рисунка и свободна, привидно случайно жива линия, маркираща силови полета, звукови вълни, които като че ли се разпространяват и разширяват радиуса си на действие прави цикъла въздействащ не само интелектуално, но и емоционално.

Пробивите в плоскостта на матрицата са сякаш пробиви във времето, отвори през които то протича или изтича. Намастилената плоскост запечатва в ръчната хартия част от това време, преди то да се изплъзне.

Цикъл „Крадец на гласове“

Своеобразните „портрети на душите“, които Васил Колев прави на хората оказали въздействие върху него последните години са изпълнени с

двусмислено усещане. Някак по-късно зрителят разбира, че затворените очи, промененото лице, което разпознаваш и не разпознаваш, прекалено светлия нос, фотографската прецизност на косата и брадата са причинени от долеянето на лицето до плоскостта на скенера.

Подсъзнателната аналогия с „Торинската плащеница“ запечатала тялото и лицето на Христос, внушава достоверност, но и отдалеченост от първообраза. Преминал през отпечатък на скенер, трансформиран дигитално, всяка следваща манипулация образът става все по-безпътен и отдалечен от оригинала, запазвайки единствено някаква нематериална част от портретувания.

Запечатаната „документална достоверност“ подлежи на авторски коментар. Използвайки графични техники, много директно съхраняващи енергията на движението на инструмента, както и емоционалността на оставената следа, Васил Колев конфронтира механичността и студената обективност на опитното устройство с нервния щрих нанесен ръчно, пробивите и своеобразните силови полета в определени точки.

По този начин малко механичният подход създаден от машината се облагородява, стопля и придобива облика носещ характера на автора.

Както той сам описва работния процес „Използвам пробиви и надирание с бормашина, които създават дупки и остри живи линии в печатната форма, тези ярки физически празнини проникват отвъд, отварят пространството подобно на крясък в тишината, сочните и агресивни следи от бургията разсичат атмосферата, в контраст със запечатания застинал образ.“

И матрицата и ръчната хартия имат памет, те съхраняват и отпечатват всеки щрих. Етап след етап следите от инструмента и киселината промнят огледалото на плочата, добавяйки нови издрасквания – акценти и усещания, които подготвената хартия поема и отново огледално запечатва.

Някъде в тишината между двете отражения сякаш остава част от духа на портретувания.

Дълбоко философски, без да е скучен и назидателен, този цикъл докосва зрителя. Той изисква подготвеност и допуска различни нива на възприемане. Първото е композицията и графичното изграждане – те веднага правят впечатление, после започва вглеждането в детайлите и въпросите – какво се

случва в отражението на матрицата, там където идеи, влияния, технология и емоции се преплитат, за да излъчат един нов образ – може би доста различен от първоначално отразения, но пълен със специална смес от авторство, идеи, докосване с ръка и запечатан личен поглед.

Всеки сам търси отговорите според своето ниво на сетивност и желание да приникне в неизвестното.

За мен този цикъл е наистина крачка напред в творческото израстване на Васил Колев.

Васил Колев представя един впечатляващ хабилитационен труд, както с демонстрираната графична култура и професионализъм, така и с многопласовите внушения характерни за двата цикъла.

Наред със заслуженото признание, изразяващ се с множество награди на престижни графични форуми, работата със студентите в специалност „Графика“, също не остава на заден план. Професионализма и високия критерии, които Васил Колев изгражда и изисква от младите автори е важен фактор за бъдещата посока, в която графиката ще поеме. Много от завършилите вече доказват своите способности на международно ниво.

Убеден съм, че настоящия хабилитационен труд притежава всички качества и отговаря на всички критерии за разглеждания конкурс и горещо препоръчвам на уважаемото жури, да присъди на ас.д-р Васил Колев академичната длъжност „Доцент по Графика“ в специалност „Графика“ в НХА.

С уважение: Проф. Светозар Бенчев